

Ontologie pro pokročilé - překlad textu o propozicích z ontologického hlediska

prof. Jiří Raclavský, 19. 12. 2020

... sám Mont Blanc se svými sněhovými poli není komponentní částí myšlenky, že Mont Blanc je více než 4000 metrů vysoký ... Smysl slova

„Měsíc“

je komponentní součástí myšlenky, že

Měsíc je menší než Země.

Měsíc sám (tj. denotát slova „Měsíc“) není částí smyslu slova „Měsíc“; protože to by pak byl komponentní součástí té myšlenky.

My nicméně můžeme říkat:

„Měsíc je totožný s nebeským tělesem, jenž je Zemi nejbližší“.

Co je identické, však není komponentní součástí, ale denotace výrazů

„Měsíc“

a

„nebeské těleso, jenž je Zemi nejbližší“.

My můžeme říkat, že

„3+4“ je identické s 8-1;

tj. že denotát výrazu

„3+4“

koincидуje s denotátem

,8-1'.

Ale tento denotát, jmenovitě číslo 7, není komponentní částí smyslu ,3+4'. Ta identita není identitou smyslu, ani částí smyslu, ale denotace...

* * *

Co se týče smyslu a denotace, nevidím nic než obtíže, které nemohu překonat. ...

Jsem přesvědčen, že navzdory všem svým sněhovým polím Mont Blanc sám je komponentní částí toho, co je aktuálně tvrzeno propozicí

,Mont Blanc je více než 4000 metrů vysoký'.

Netvrdíme myšlenku, protože to je privátní psychologická záležitost: tvrdíme objekt myšlenky, a tím je podle mého názoru určitý komplex (objektivní propozice, řekl by někdo), jehož je Mont Blanc komponentní částí.

Pokud toto nepřipouštíme, pak dostáváme závěr, že o Mont Blancu vůbec nic nevíme. Z tohoto důvodu pro mě *denotací* propozice není pravda, ale určitý komplex, kterým je (v daném případě) pravda.

V případě jednoduššího vlastního jména jako

,Sokrates'

nemohu odlišovat smysl a denotát; vidím jen ideu, jež je psychologická, a objekt. Či lépe: vůbec nepřijímám smysl, ale pouze ideu a denotát.

Rozdíly mezi smyslem a denotátem vidím pouze v případě komplexů, jejichž denotátem je objekt, např. hodnoty matematických funkcí

$\xi+1$, ξ^2 , atd. ...